

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku H.M.
przeciwko Przedsiębiorstwu [...] R. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o zadośćuczynienie i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 lipca 2016 r., sygn. akt III APa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2016 r., III APa (...) Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa H.M. przeciwko Przedsiębiorstwu [...] R. Sp. z o.o. w S. o zadośćuczynienie i odszkodowanie oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 września 2015 r., V P (...), w którym Sąd umorzył postępowanie w zakresie cofniętego roszczenia o odszkodowanie, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił i obciążył powódkę zwrotem kosztów zastępstwa prawnego na rzecz pozwanej.

Sąd drugiej instancji podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, stwierdzając że z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, iż bezpośrednią przyczynę wypadku stanowiło picie alkoholu przez męża powódki A.M. podczas wykonywania obowiązków

pracowniczych, czym poszkodowany wprowadził się w stan znacznej nietrzeźwości, wykluczając - na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego - wszystkie okoliczności zgłaszane przez powódkę, jako współprzyczyny sprawcze wypadku, w szczególności w zakresie sugestii co do przemęczenia zmarłego nadmiernymi obowiązkami, jak też obiektywnie związane z pracami polowymi, w szczególności, co do aspektów technicznych związanych z funkcjonowaniem sprzętu do zsypywania i transportu zboża.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła w całości skargą kasacyjną powódka. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa procesowego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem wyrok Sądu Apelacyjnego jest orzeczeniem oczywiście bezzasadnym, które narusza zasadę sprawiedliwości, a nadto wyrokiem opartym o dokumenty podrobione. Zdaniem strony powodowej Sąd Apelacyjny w (...) nie rozpoznał niniejszej sprawy w granicach apelacji, bowiem nie rozważył wszystkich postawionych przez apelującą zarzutów i nie odniósł się do nich w sposób szczegółowy, mimo ciążącego na nim w tym zakresie obowiązku.

Ponadto Sąd Apelacyjny dokonując oceny materiału dowodowego zgromadzonego i ocenionego przez Sąd pierwszej instancji, opierał się na podrobionych dokumentach oraz dowodach w postaci opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa pracy sporządzanej na podstawie tychże podrobionych dokumentów. Fakt podrobienia tychże dokumentów wynika z opinii grafologicznej sporządzonej na potrzeby postępowania, które toczyło się w Prokuraturze Rejonowej w S. pod sygnaturą akt Ds. (...) Powyższe natomiast nakazuje uznanie, że nie można uznać za prawidłową ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny w (...), a tym samym ustaleń faktycznych poczynionych na jej podstawie.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o:

1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania,

3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.;

z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Skarżący nie wykazał aby Sąd Apelacyjny faktycznie naruszył przepisy prawa w sposób oczywisty, uzasadniający przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zaś uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma charakter polemiki z ustaleniami faktycznymi i oceną prawną dokonaną przez Sądy w przedmiotowej sprawie. Przypomnieć w tym miejscu należy, że skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia i jej celem nie jest wzruszanie prawomocnych orzeczeń sądów, nieodpowiadających stanowisku jednej ze stron postępowania, zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być ustalenia faktyczne i ocena dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Zarzuty skargi kasacyjnej zmierzają w istocie do podważenia oceny dowodów dokonanej przez Sąd Apelacyjny i opierają się na stanowisku faktycznym, które strona powodowa prezentowała od początku postępowania, nie godząc się z ustaleniami sądów, nie można jednak uznać aby wykazywały one, że Sądy rozpoznające przedmiotową sprawę dokonały oceny stanu faktycznego sprawy oczywiście sprzecznego z przepisami prawa czy logiką. Ponownie strona powodowa prezentuje jedynie swoją ocenę stanu faktycznego, możliwą w świetle zgromadzonego materiału, jednak nie podważającą oceny dokonanej przez Sądy *meriti*. Nie można przyjąć, że skarga jest oczywiście uzasadniona jedynie dlatego, że strona przegrywająca proces nie została przekonana co do motywów jakimi kierowały się sądy wydające wyroki w konkretnej sprawie, bowiem przyjęcie takiego stanowiska oznaczałoby, że oczywiście uzasadnione są wszystkie skargi kasacyjne, gdyż w każdej sprawie co najmniej jedna ze stron może być niezadowolona z rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Najwyższego nie można zarzucić Sądowi Apelacyjnemu, że nie rozpoznał sprawy w granicach apelacji. Należy zauważyć, że zarzuty apelacyjne odnosiły się wyłącznie do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. w ramach różnych ustaleń faktycznych sprawy i Sąd drugiej instancji wyczerpująco odniósł się do tych zarzutów i wyjaśnił dlaczego uznał orzeczenie Sądu pierwszej instancji za prawidłowe. Należy przy tym wskazać, że Sąd Apelacyjny nie miał obowiązku szczegółowego powtarzania w treści uzasadnienia każdego zarzutu strony powodowej (zwłaszcza, że przytoczył te zarzuty w części historycznej wyroku) i odnoszenia się do nich indywidualnie, skoro zarzuty te były ze sobą ściśle powiązane i Sąd odwoławczy mógł wyjaśnić przyczyny nieuwzględnienia tych zarzutów łącznie. Powtarzanie argumentacji przy każdym z zarzutów skarżącego byłoby działaniem bezcelowym, niepotrzebnie komplikującym uzasadnienie wyroku i pozbawiającym go przejrzystości.

W odniesieniu zaś do zarzutu wydania wyroku na podstawie sfalszowanej dokumentacji, co miałyby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wskazać, że postanowienie o umorzeniu dochodzenia zatwierdzone przez Asesora Prokuratury Rejonowej w S. (sygn. Ds. (...)) zostało wydane w dniu 29 września 2012 r., a zatem jeszcze przed wydaniem wyroku w pierwszej instancji. Pomimo tego skarżący podnosi ten zarzut dopiero na etapie skargi kasacyjnej, mimo że był mu on wiadomy już wcześniej i mógł znaleźć się w treści zarzutów apelacyjnych. Z pewnością oparcie wyroku o sfalszowaną dokumentację może stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy jednak pamiętać, że naruszenie przepisów prawa świadczące o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej musi być tego rodzaju, że może ono prowadzić do wydania orzeczenia o odmiennej treści niż zaskarżony wyrok. Tymczasem skarżący nie wykazał, aby wzięcie pod uwagę treści dokumentów postępowania prokuratorskiego mogło doprowadzić do wydania innego rozstrzygnięcia, przede wszystkim w toku postępowania powódka sama powoływała się na godziny pracy wynikające z tych rzekomo sfalszowanych dokumentów, nie zgadzając się jedynie na uśrednienie wymiaru czasu pracy dokonane przez Sąd Okręgowy. Ponadto, skarżąca nie wskazywała jakichkolwiek dowodów, które mogłyby świadczyć o wyższym wymiarze czasu pracy jej męża, jak również nie podważyła

faktu spożywania przez poszkodowanego w czasie pracy znacznych ilości alkoholu. Pamiętać należy, że proces cywilny jest procesem kontradyktoryjnym, w którym obowiązuje zasada prawdy formalnej, a nie materialnej, w związku z czym strona nierealizująca ciężącego na niej ciężaru dowodzenia podnoszonych przez nią okoliczności musi liczyć się z negatywnymi skutkami takiego zaniedbania.

Reasumując wskazać należy, że skarga kasacyjna powódki nie okazała się oczywiście zasadna.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Sąd postanowił zwolnić powódkę z obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego stronie przeciwnej na zasadach określonych w art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę jej trudną sytuację osobistą.

[as]